

РЕФЕРАТ

ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА ЗВАЊЕТО ПОЧЕСЕН ДОКТОР (DOCTOR HONORIS CAUSA) НА ФИЛОЛОШКИ НАУКИ НА УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП НА ПРОФ. Д-Р ВОЛФ ОШЛИС

Врз основа на Одлуката бр. 0201-163/15 донесена на 132. седница на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, одржана на 7.2.2017 година, формирана е Рецензентска комисија за изготвување реферат и поднесување на извештај за доделување на звањето почесен доктор на филолошки науки (Doctor Honoris Causa) на проф. д-р Волф Ошлис, во состав:

- проф. д-р Билјана Ивановска, вонреден професор на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – претседател;
- доц. д-р Драгана Кузмановска, доцент на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – член;
- проф. д-р Виолета Димова, редовен професор на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – член.

По разгледувањето на доставената документација за кандидатот за почесен доктор на филолошки науки проф. д-р Волф Ошлис, како членови на Рецензентската комисија имаме особена чест до Универзитетскиот сенат да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Проф. д-р Волф Ошлис е роден на 29 септември 1941 година во Кенигсберг, Источна Прусија (денешна Русија, Калининград). Од 1947 до 1959 година завршува основно и средно училиште во ГДР, а од 1959 година живее во Сојузна Република Германија. Од 1960 до 1966 година завршува студии по славистика во Хамбург, каде што е промовиран за доктор по филозофски науки. Од 1968 до 2000 година работи во Сојузниот институт за истражувања на Источна Европа во Келн. Во август 1975 година за првпат учествува на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура во Скопје и во Охрид и оттогаш речиси секоја година е редовен учесник на семинарите по македонски јазик, литература и култура.

Во јули 1977 година постигнува екстерна хабилитација на Универзитетот „Јустус Либиг“ во Гисен, а од 1980 година е редовен учесник на научните дискусии во рамките на Семинарот за македонски јазик, литература и култура во Охрид. Од 1982 до 2006 година изведува екстерна дејност на Универзитетот Гисен со предавања претежно за македонски теми. Во 1983 година одржува свое предавање за германско-македонската заемност како прв странец воопшто во рамките на Семинарот во Охрид.

Тој е коавтор на првиот учебник по македонскиот јазик, заедно со Вера Бојиќ, што е објавен надвор од поранешна Југославија (1984/1986). Во декември 1992 година е прогласен за вонреден професор на Универзитетот во Гисен, а во 1994 година е меѓународен набљудувач на изборите во Република Македонија. Во периодот од 2001 до 2002 година работи во Фондација наука и политика во Берлин. Во 2004 година ја објавува книгата „Македонија 2001 – 2004. Воен дневник од една мирна земја“, во која се собрани студии и анализи од работата во Фондацијата наука и политика. Тој е автор и на студијата „Македонија“ во серијата „Земски студии“ на Издавачката куќа „Мунцингер“ (серијата постојано се актуализира). Од 2004 година тој постојано учествува на конгреси организирани од Македонската академија на науките и уметностите (МАНУ) во Скопје, Р. Македонија. Во 2007 година објавува „Учебник по македонскиот јазик“, целосно преработена верзија на поранешниот учебник. Во периодот 2008 - 2009 изведува курсеви по македонски јазик (почетен и напреден), но поради здравствени причини наскоро ги прекинува.

Во периодот по 2008 година е слободен соработник на неделниот весник „Пруски општ весник“, каде што преку своите интервјуа во врска со Македонија дава голем придонес

за нашата земја. Тој има бројни публикации во Издавачката куќа „Македоника литера“, а во октомври 2014 година учествува на заедничкиот конгрес организиран од МАНУ и Научното друштво „Лајбниц“ во Берлин, со свој реферат.

Објавени статии:

Bedrohung durch den Nationalismus im Osten, in: Europäische Rundschau Nr. 1/1992, S. 35-46.

Mit der Nation verbunden – Makedonien und seine orthodoxe Kirche, in: Herder-Korrespondenz Nr. 9/1994, S. 477-481.

Skizzen zur deutsch-deutschen Sprachsituation gestern und heute, in: Ost-West-Informationsdienst Nr. 181/1994, S. 11-20.

„Der Deutsche hat den Affen erfunden...“ Das Bild des Deutschen in slavischen Sprichwörtern, in: Muttersprache Nr. 4/1995, S. 324-346.

„Prljav rat – Dreckeriger Krieg“ – Werden und Wesen des jugoslawischen Bürgerkriegs, in: Interkulturell (Freiburg) Nr.3-4/1995, S. 123-136 .

„Golden waren die Kommunisten, golden...“ Zur Aufarbeitung der kommunistischen Geschichte in Ex-Jugoslawien, in: Halbjahresschrift für südosteuropäische Literatur und Politik Nr. 1a/1996, S. 11-20.

Heimat, Mitbürger, Nation – Neonationalismus in Ostmitteleuropa, in: Halbjahresschrift für südosteuropäische Literatur und Politik Nr. 1/1999, S. 15-26.

Wie der *parikmacher* zum *macher* wurde – Beobachtungen zu Germanismen in der postkommunistischen Mediensprache Osteuropas, in: Muttersprache Nr. 4/2000, S. 308-324.

Mazedonien als Opfer internationaler Ignoranz? In: Blätter für deutsche und internationale Politik Nr. 8/2001, S. 931-940.

Das Scheitern der Befriedung – Fünf Jahre Nachkrieg im Kosovo, in: Blätter für deutsche und internationale Politik Nr. 8/2004, S. 965-974.

Štimung ohne cugcvang oder cajntot – Betrachtungen zu Germanismen in Osteuropa 2004/2005, in: Muttersprache Nr. 2/2005, S. 150-167.

Deutsch-Osteuropa 2005 – Ein Jahresrückblick der besonderen Art (германизми на годината 2005 во Источна Европа), in: Blätter für deutsche und internationale Politik Nr. 1/2006, S. 82-89.

Zehn Millionen Schweigeminuten gegen Milošević! Versuch einer Typologie posttitostischer Politiker in Ex-Jugoslawien, in: Europäische Rundschau Nr. 2/2006, S. 125-142.

Wo bitte liegt und was ist der „Balkan“? In: Eurasisches Magazin 9.4.2006.

Die Zungen des Balkans in der Europäischen Union, in: Eurasisches Magazin 10.12.2006.

Der illegitime Krieg, in: Blätter für deutsche und internationale Politik Nr. 3/2009, S. 93-99.

In Memoriam Kiro Gligorov (1917-2012), in: Eurasisches Magazin 19.2.2012.

Griechenland zwischen europäischem Bankrott und makedonischem Pranger, in: Eurasisches Magazin 11.4.2012.

Објавени книги:

Republik Makedonien T. I-III, Köln, Berichte des Bundesinstituts für ostwissenschaftliche und internationale Studien Nr. 48/1993, 10/1994, 14/1994.

Makedonien 2001-2004. Kriegstagebuch aus einem friedlichen Land, Berlin 2004.

Lehrbuch der makedonischen Sprache in 50 Lektionen, München 2007.

Mutter Teresa – Die Jugend in Skopje, Klagenfurt 2009.

Aeroflot bis Zar: Ein heiteres Sachbuch zu den 222 russischen Wörtern, die ALLE Deutschen kennen, Klagenfurt 2011.

Mit Hammer und Kichern. Eine Galerie osteuropäischen Witzes und Geistes in kommunistischer Zeit und danach, Klagenfurt 2012.

ГерМакедонија - Студии за македонско-германската заемност низ вековите, Скопје 2012. (42 прилози за историја, култура, јазик, личности, политика итн.)

Das europäische Alphabet Kyrilliza – 1100 Jahre Abenteuer einer Schrift, Klagenfurt 2015.

Преводи:

Kiro Gligorov: Kriegsende 1944 in Makedonien, in: Westkreuz Nr. 1/2005, S. 6-8 (полн текст на предавањето што Киро Глигоров го држеше во Охрид по повод на 60-годишнината од крајот на војната).

Jugoslawien und Makedonien als Sieger im Zweiten Weltkrieg – Makedonische Historiker über Verlauf und Ergebnisse des Kriegs, in: Utrinski vesnik 7. und 8. Mai 2005.

Viloeta Ačkovska: Albanische Minderheit – Thesen und Hintergründe zu einer schwierigen Koexistenz, in: Eurasisches Magazin 13.9.2006 (текст на предавање пред Охридскиот семинар).

Krste Petkov Misirkov: Über makedonische Angelegenheiten (За македонските работи), Скопје 2012.

Liljana Pandeva: Schwestern und Männer in Makedonien. Aus dem Terminkalender der Kalina Kalin (од агендата на Калина Калин), Klagenfurt 2012.

Liljana Pandeva: Balkanexpress Skorje – Lausanne (Возовите на Луцерн), Клагенфурт 2013.

Georgi Markov: Reportagen aus der Ferne – Augenzeugenberichte aus Nachkriegs-Bulgarien (Задочни репортажи за Бугарија), Klagenfurt 2014.

Соработка:

„Anšlus, blic krig, drang nach osten...“ Germanismen in der politischen Mediensprache des postkommunistischen Osteuropas, in: Karin M. Eichhoff-Cyris, Rudolf Hoberg (Hrsg.): Die deutsche Sprache zu Jahrtausendwende, Wiesbaden 2000, S. 276-288.

Bosnien-Herzegovina: „Protektorat“ wie Kosovo?, in: Kondard Clewig, Jens Reuter (Hrsg.): Der Kosovo-Konflikt – Ursachen, Akteure, Verlauf, München 2000, S. 259-265.

Brennpunkt Makedonien: Dilemmata zwischen Minderheitenschutz, Terrorismus und staatlichem Gewaltmonopol (Македонија во војната 2001/02), Sabine Riedel et. al. (Hrsg.): Das Kosovo-Dilemma, Münster 2002, S. 31-46.

Bosnien und die Deutschen – Erinnerungen an eine entfernte Nähe (Босна и Германците), Prolog zu Miloš Okuka, Gero Fischer: Europa erleben Terra Bosna, Klagenfurt 2002.

Makedonien und die makedonische Sprache (Македонија и македонски јазик), in: Peter Rau, Ranka Grčeva: Голем македонско-германски германско-македонски речник, Skorje 2006, S. 21-36.

„Feldjägeri“ in der „kunstkamera“ – Bemerkungen zum sprachlichen Reflex deutsch-russischer Wechselseitigkeit, in: Norbert Franz, Ljuba Kirjuchina (Hrsg.): Sankt Petersburg – „der akkurate Deutsche“, Frankfurt am Main 2006, S. 167-180.

Deutsch-bulgarische Wechselseitigkeit und ihr Reflex in den Deutschen Schulen in Bulgarien (Германски училишта во Бугарија), in: Bodo Zelinsky (Hrsg.): Bulgarien zwischen Byzanz und dem Westen, Köln 2008.

Mazedonien und die Europäische Union, in: Nada Bodiřoga-Vukobrat, Gerdal G. Sander (Hrsg.): Die Europäische Union und Südosteuropa, Hamburg 2009, S.229-255.

Darf ein „luftiguz“ auch „lumpovati“? 900 Jahre Germanismen in der serbischen literarischen und politischen Öffentlichkeit (Германизми во Србија), in: Bodo Zelinsky (Hrsg.): Serbien – Identitätskrise als Kontinuum, Köln 2010, S. 26-42.

Serben und Deutsche – Erinnerungen an eine vergessene Kulturpartnerschaft (Срби и Германци – културни партнери), in: Bodo Zelinsky (Hrsg.): Serbien – Identitätskrise als Kontinuum, Köln 2010, S.247-288.

Makedonien, in: Wolfgang Hörner et. al. (Hrsg.): Die Bildungssysteme Europas, Baltmannweiler 2010, S. 462-475.

(Nicht nur) Südslavisches in Köln, in: Angelika Lauhus et al. (Hrsg.): Die gelbe Villa im Weyertal – Sechzig Jahre Slavisches Institut der Universität zu Köln (1953-2013), Köln 2014, S. 392-405.

Wo liegt denn Makedonien? Bemerkungen zur deutschsprachigen Makedonien-Kartografie vor Beginn und im Verlauf des Ersten Weltkriegs, in MANU – „Leibniz“-Gesellschaft (Hrsg.): Der 1. Weltkrieg auf dem Balkan, Bd. III, Skopje 2015, S. 279-304.

Македонски биографии во Биографско-библискиот лексикон (BVKL):

Naum Ohridski, Bd. XXXII (2012), Spalte 995-1014.

Orbini Mauro , Bd. XXXII (2011), Spalte 1035-1042.

Kiril Bd. XXXII (2011), Spalte 776-787.

Mutter Teresa Bd. XXXIII (2012), Spalte 844-862.

Mihail Bd. XXXVIII (2017), (во подготовка).

Соработка со Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип

Проф. д-р Волф Ошлис ја започнува академската соработка со Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип како резултат на заложбата и стратегиите на Филолошкиот факултет и на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип за поголемо поврзување и соработка на универзитетите и институциите во Европа и во светот.

Проф. Ошлис дава придонес во осовременувањето на студиските програми и на развојот на Филолошкиот факултет и нивно приближување до потребите на современите и модерните научни и наставни достигнувања, особено осврнувајќи се на обезбедувањето на квалитетот во наставата и во афирмација на македонскиот јазик, литература и култура во Европа и во светот. Во иднина се планирани соработки и во професионалното оспособување на кадарот преку одржување предавања, семинари, работилници и креирање на дополнителни сертификирани обуки во редовната настава на Катедрата за германистика, како и во рамките на програмите за доживотно учење.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Голема чест и привилегија за Филолошкиот факултет и за Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип е да го има проф. д-р Волф Ошлис како соработник и пријател. Со изборот на проф. д-р Волф Ошлис за почесен доктор на филолошки науки (doctor honoris causa), Универзитетот ќе добие врвен научник, едукатор и експерт, човек кој повеќе децении работи на афирмацијата на македонскиот јазик, литература и култура, ја шири научната мисла и ѝ дава реална содржина преку нејзина применливост во наставната и во научно истражувачката дејност. Професор кој во својата работа строго се држи до принципите на научната етика.

Врз основа на податоците за севкупната дејност на кандидатот проф. д-р Волф Ошлис, а посебно имајќи го предвид неговиот ангажман и придонес во развојот и во афирмацијата на научната мисла, Рецензентската комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип да донесе Одлука на проф. д-р Волф Ошлис да му биде доделено звањето почесен доктор на филолошки науки (doctor honoris causa).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Билјана Ивановска – претседател, с.р.

Доц. д-р Драгана Кузмановска – член, с.р.

Проф. д-р Виолета Димова – член, с.р.